

ด่วนที่สุด
ที่ คสช(กย)/๓๑๕

ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
คณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๙
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ
และร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ ๑๔๕๐๒ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ขอให้หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
คณะรักษาความสงบแห่งชาติ โปรดเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่าง
ประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญและร่างพระราชบัญญัติป้องกันและ
ปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ. ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้ว
เห็นว่า การเสนอกฎหมายนี้ เกี่ยวข้องกับ ๒ กรณี คือ กรณีแรกอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคน
จากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (International Convention for the Protection of all Persons from Enforced
Disappearance) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดให้การกระทำที่ทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับเป็น ฐานความผิด
ตามกฎหมายอาญา (เน้นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ การกระทำในนามเจ้าหน้าที่รัฐ) รวมทั้งกำหนดโทษ
สำหรับความผิดดังกล่าว โดยรัฐต้องกำหนดให้ตนมีเขตอำนาจศาลเหนือความผิดฐานกระทำให้บุคคลหายสาบสูญโดย
ถูกบังคับ ถึงแม้ว่าบุคคลที่หายสาบสูญหรือ บุคคลที่ประกอบอาชญากรรมจะมีสัญชาติของตน และการทำให้หายสาบสูญ
ก็มิได้เกิดขึ้นในดินแดนของตน ทั้งนี้ คำสั่งของผู้บังคับบัญชาจะไม่สามารถยกขึ้นเป็นข้ออ้างสำหรับการกระทำให้บุคคล
หายสาบสูญได้ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ปฏิบัติอย่างเป็นธรรม โดยจัดให้เหยื่อและสมาชิกในครอบครัวได้รับ
การเยียวยาและชดเชยอย่างเหมาะสม ซึ่งโดยเจตนารมณ์เพื่อกำหนดให้การกระทำที่ทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับ
เป็นฐานความผิดตามกฎหมายอาญา รวมทั้งยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ปฏิบัติอย่างเป็นธรรม โดยจัดให้เหยื่อและ
สมาชิกในครอบครัวได้รับการเยียวยาและชดเชยอย่างเหมาะสม กรณีนี้จะเป็นการพัฒนาการดำเนินคดีอาญา ให้สามารถบรรลุ
วัตถุประสงค์สำคัญที่จะหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษและคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหา รวมทั้งการสร้าง
ภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประเทศ เห็นควรให้ความเห็นชอบ

/กรณีที่ ๒ ...

กรณีที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย มีหลักการเพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับให้สูญหายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีหรือร่วมลงนาม และมีวัตถุประสงค์เพื่อห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่น ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในนามเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการบังคับให้บุคคลสูญหายในทุกกรณี จึงมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าการกำหนดให้การปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหายเป็นความผิดที่ไม่สามารถยกเว้นโทษได้ ไม่ว่าสถานการณ์ใดๆ แต่ขณะนี้อยู่ระหว่างการปฏิรูปประเทศ และมีมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดบางประการที่เป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยหรือบ่อนทำลายระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ใช้บังคับอยู่ อาจจะทำให้เป็นอุปสรรค หรือการดำเนินมาตรการ ดังกล่าวของเจ้าหน้าที่ไม่ประสบผลเท่าที่ควร จึงควรได้รับการพิจารณาผลกระทบ รวมทั้งความพร้อมที่จะบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย แต่อย่างไรก็ตามเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญ จะเป็นการปรับปรุงกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม และจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้เทียบเท่าสากล จึงเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยมีข้อสังเกตดังกล่าวประกอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ไพบุส คุ่มฉายา)

หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

โทร.๐ ๒๑๔๑ ๖๔๒๐